

ОБЩА ПОЗИЦИЯ 2005/329/ОВППС НА СЪВЕТА

от 25 април 2005 година

**във връзка с Конференция за преразглеждане на страните по Договора за
неразпространение на ядрените оръжия**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 15 от него,

като има предвид, че:

(1) Европейският съюз продължава да разглежда Договора за неразпространение на ядрените оръжия (ДНЯО), като крайъгълен камък на глобалния режим за неразпространение на ядрените оръжия, като основа за постигането на ядрено разоръжаване в съответствие с член VI от ДНЯО и важен елемент за по-нататъшното развитие на процеса на използване на атомната енергия за мирни цели.

(2) На 17 ноември 2003 г. Съветът прие Обща позиция 2003/805/ОВППС относно уеднаквяване и засилване на военните споразумения в областта на неразпространение на оръжия за масово поразяване и средствата за доставяне^[1]. На 12 декември 2003 г. Европейският съюз прие стратегия срещу разпространението на оръжия за масово унищожение.

(3) Съвета за сигурност на ООН единодушно прие Резолюция 1540 (2004), описваща разпространението на оръжия за масово унищожение и средства за тяхното доставяне, като заплаха за международния мир и сигурност.

(4) Конференцията за преразглеждане и разширяване от 1995 година имаше за задача да преразгледа Договора и въпроса за неговото продължаване. Тя прие решения относно безсрочното продължаване на срока на Договора за неразпространение на ядрени оръжия, относно принципите и целите нанеразпространението на ядрени оръжия и разоръжаването, относно засилването на процеса на преразглеждане на Договора както и резолюция относно Близкия изток.

(5) На 13 април 2000 г. Съветът прие Обща позиция 2000/297/ОВППС във връзка с Конференция за преразглеждане⁽²⁾.

(6) Конференцията за преразглеждане на ДНЯО от 2000 г. прие окончателния документ.

(7) Подготвителният комитет за Конференция за преразглеждане на ДНЯО от 2005 г. проведе три заседания: от 8 до 19 април 2002 г. в Ню Йорк, 28 април до 9 май 2003 г. в Женева, и от 26 април до 7 май 2004 година в Ню Йорк.

(8) На 29 април 1997 г. Съветът прие Съвместно действие 97/288/ОВППС относно приноса на Европейския съюз за нарастване на прозрачността на мерките за контрол върху износа на ядрени материали⁽³⁾.

(9) На 17 май 2004 г. Съветът прие Съвместно действие 2004/495/ОВППС относно подкрепата за действията на МААЕ съгласно Програмата за ядрена сигурност и в рамките на осъществяването на стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение⁽⁴⁾.

^[1] ОВ L 302, 20.11.2003 г., стр. 34

⁽²⁾ ОВ L 97, 19.4.2000 г., стр. 1

⁽³⁾ ОВ L 120, 12.5.1997г., стр. 1

⁽⁴⁾ ОВ L 182, 19.5.2004 г., стр. 46

(10) На 1 юни 2004 г. Съветът прие изявление в подкрепа на инициативата за сигурност относно неразпространението на оръжия за масово унищожение.

(11) На 30 април 2004 г. бяха подписани и влязоха в сила Допълнителния протокол към Споразумението за проверка между държавите непритежаващи ядрени оръжия от Европейската общност за атомна енергия (Евратом), Евратом и Международната агенция за атомна енергия; Допълнителния протокол към споразумението за предпазните мерки между Франция, Евратом и МААЕ, както и Допълнителния протокол към Споразумението за предпазните мерки между Великобритания, Евратом и МААЕ.

(12) В светлината на резултатите от Конференцията за преразглеждане от 2000 година, както и на дискусиите по време на трите заседания на Подготвителния комитет за Конференцията за преразглеждане на ДНЯО от 2005 г., като се има предвид настоящото положение, е целесъобразно да се актуализират и разработят по-нататък целите, формулирани в Обща позиция 2000/297/ОВППС както и реализираните във връзка с това инициативи,

ПРИЕ СЛЕДНАТА ОБЩА ПОЗИЦИЯ:

Член 1

Целта на Европейския съюз е засилването на международния режим за ядрено неразпространение чрез популяризиране на успешните резултати, постигнати от Конференцията за преразглеждане на ДНЯО.

Член 2

За постигане на целите, формулирани в член 1, Европейският съюз трябва:

а) Да даде своя принос заструктурирано и балансирано преразглеждане на действието на ДНЯО по време на Конференцията за преразглеждане от 2005г., включително и реализацията на предприетите действия от държавите- страни по Договора, както за определяне на областите, в които, както и средствата чрез които може да се постигне по-нататъшен напредък в бъдеще;

б) да подпомогне постигането на консенсус на базата на рамката, изградена от ДНЯО чрез подкрепа за решенията и резолюцията, приети от Конференцията за преразглеждане и разширяване от 1995 г., както и от заключителния документ на Конференцията за преразглеждане на ДНЯО от 2002 г., отчитайки актуалната ситуация, и да работи, *inter alia*, по следните съществени въпроси:

1. Полагане на усилия за запазване целостта на ДНЯО и засилване на действията за прилагането му.
2. Като отчита, че ДНЯО е уникален и незаменим многостранен инструмент за поддържане и укрепване на международния мир, сигурност и стабилност, тъй като изгражда законовата рамка за предотвратяване по-нататъшното разпространение на ядреното оръжие и за разработване по-нататък на система за проверка, която гарантира, че неядрените държави използват ядрената енергия единствено за мирни цели, а също така представлява и основата за постигането на ядрено разоръжаване в съответствие с член VI от него;
3. Да работи за всеобщото присъединяване към ДНЯО;

4. Да подчертава абсолютната необходимост от пълното спазване на всички разпоредби на ДНЯО от държавите – страни по него;
5. Да призовава всички държави, неприсъединили се към ДНЯО, да поемат ангажимент за неразпространение и разоръжаване и да апелира към тези държави да се присъединят към ДНЯО като държави, непритежаващи ядрено оръжие;
6. Да признае, че са се появили сериозни случаи на ядрено разпространение след края на конференцията за преразглеждане от 2000 г;
7. Да подчертава необходимостта от засилване на ролята на Съвета за сигурност на ООН като висш арбитър, за да може да предприема подходящите действия в случай на неспазване на задълженията по ДНЯО, в духа на Устава на Международната агенция за атомна енергия /МААЕ/, включително и по прилагането на предпазните мерки;
8. Да привлича вниманието към евентуалните последствия за международния мир и сигурност при оттегляне от ДНЯО, да настоява за приемането на мерки за разубеждаване на оттеглянето от гореспоменатия ДНЯО;
9. Да призовава за суспендиране на сътрудничеството в ядрената сфера в случаите, когато МААЕ не е в състояние да даде достатъчни гаранции за това, че ядрената програма на дадена държава е проектирана единствено за мирни цели, което да важи до момента, когато Агенцията може да предостави такива уверения;
10. Да призовава всички държави в региона да превърнат Близкия изток в ефективно проверяема зона свободна от ядрени оръжия и оръжия за масово унищожение и системите за тяхното доставяне, при стриктно спазване на резолюцията относно Близкия изток, приета на Конференцията за преразглеждане и разширяване от 1995 г.;
11. Поради факта, че сигурността в Европа е свързана със сигурността във средиземноморския регион, да отдава първостепенно значение на прилагането на режима за ядрено неразпространение в този регион;
12. Да признае значимостта на зоните свободни от ядрени оръжия за мира и сигурността на базата на свободно постигнатите договорености между държавите от дадения регион;
13. Да подчертава необходимостта да се направи всичко възможно за предотвратяването на риска от ядрен тероризъм, свързан с възможния достъп на терористи до ядрени оръжия или материали, които могат да се използват на радиологични разпръскващи устройства и, в този контекст, да подчертава необходимостта от стриктно спазване на задълженията по Резолюция 1540 /2004/ на Съвета за сигурност; да призовава по-стриктни мерки за сигурност за радиоактивните източници с висока активност; да подкрепя действията на Г8 и МААЕ в това отношение
14. Да подчертава, я в светлината на растящата заплаха от ядрено разпространение и тероризъм, необходимостта да бъдат одобрени Инициативата за сигурност относно неразпространението, Инициативата за намаляване на глобалната заплаха, както и на Инициативата на Г8 за глобалното партньорство;
15. Да призовава за всеобщо присъединяване към общите споразумения за предпазните мерки и на допълнителните протоколи
16. Като осъзнава, че общите споразумения за предпазните мерки и на допълнителните протоколи имат задържащ ефект върху ядреното разпространение и днес представляват стандарт за проверка, да продължи да работи за увеличаване на способността за откриване на всяко нарушение на задълженията по Договора;

17. Да работи за убеждаване на Съвета на управителите на МААЕ, че сключването на Общото споразумение за предпазните мерки и допълнителния протокол, е днешния стандарт за проверка;
18. Да хвърля допълнителна светлина върху изключителната роля на МААЕ при проверка на изпълнението от страна на държавите на техните ангажименти относно ядреното неразпространение и при оказване на помощ, при отправена молба, за засилване на сигурността на ядрените материали и инсталации, както и да призовава държавите да подкрепят Агенцията;
19. Да подчертае значението на подходящи ефективни мерки за контрол върху износа в съответствие с Резолюция 1540 /2004/ на Съвета за сигурност и с член III.2 от ДНЯО;
20. Да прилага на национално ниво ефективни мерки за контрол върху износа, транзитния пренос, транспорта и реекспорта, включително на подходящи закони и подзаконовни актове в тази насока;
21. Да въведе ефективни наказателни санкции за възпиране на незаконния износ, транзитен пренос, посредничество, трафик и финансиране на всички тези дейности в съответствие с изискванията на Резолюция 1540 /2004/;
22. Да настоява Комитетът Zangger и Групата на доставчиците на ядрени материали да споделят своя опит по мерките за контрол върху износа, за да могат по този начин всички държави да се възползват от предвиденото в насоките на Комитетът Zangger и Групата на доставчиците на ядрени материали (ГДЯМ);
23. Да посочва необходимостта от укрепване мерките по насоките на ГДЯМ на по-ранен етап и да ги адаптира към новите предизвикателства пред неразпространението;
24. Да призовава държавите – страни по Конвенцията за физическа защита на ядрените материали да работят за скорошното подписване на изменен и допълнен вариант на Конвенцията;
25. Да признае правото на държавите страни по ДНЯО да използват ядрена енергия за мирни цели в съответствие с член IV от него, съобразявайки се с членове I, II и III от Договора
26. Да подчертае значимостта на непрекъснатото международно сътрудничество за засилването на ядрената сигурност, сигурността при управление на ядрените отпадъци и радиологичната защита, а също така да призовава държавите, които все още не са го направили да се присъединят към всички отнасящи се до това конвенции колкото е възможно по-скоро и да прилагат в пълнота произтичащите от тях задължения;
27. Да отчита, че държавите – страни по ДНЯО могат, в съответствие с член IV от него, да прибягват до използване на ядрена енергия за мирни цели, *inter alia*, в областта на производството на електричество, в промишлеността, здравеопазването и селското стопанство;
28. Да подтиква към формулирането на гаранции за достъпа до услуги за ядрено гориво или до самото гориво при създадени подходящи условия;
29. Да взема предвид доклада на експертната група на МААЕ относно многонационалните подходи към цикъла на ядреното гориво и да стимулира ранния старт на неговото наблюдаване от страна на МААЕ;
30. Да подчертава, като признава стъпките за намаляване на ядрените оръжия, които са предприети от края на студената война, необходимостта за всеобщо намаляване на ядрените арсенали, за постигане на постепенно, систематично ядрено разоръжаване по силата на член VI от ДНЯО, както и да приветства, в този контекст, ратификацията на договора от Москва от страна на Руската федерация и

на Съединените американски щати през 2002 година, подчертавайки необходимостта от по-сериозен напредък в намаляването на техните арсенали;

31. Да подчертава необходимостта от практическо приложение на декларациите, направени от президентите на Русия и САЩ през 1991 г. и 1992 г. относно едностранното намаляване на техните запаси от нестратегически ядрени оръжия и да апелира към всички държави, притежаващи нестратегически ядрени оръжия, да ги включат към общите процеси на контрол върху оръжията и обезоръжаването с цел тяхното намаляване и премахване;

32. Да признае прилагането на принципа на необратимостта като водещ за всички мерки в сферата на ядреното обезоръжаване и контрол като принос за поддържането и укрепването на международния мир, сигурност и стабилност, отчитайки тези условия;

33. Да признае значимостта, от гледна точка на ядреното разоръжаване, на програмите за унищожаване и премахване на ядрените оръжия и на разпадащи се материали както е формулирано в Световно партньорство Г8;

34. Да направи усилия за осигуряване на прозрачност като доброволна Мярка за изграждане на доверие за постигане на по-нататъшно развитие в процеса на разоръжаване;

35. Тъй като Договорът за пълна забрана на ядрените опити (ДПЗЯО) представлява съществена част от режима на ядрено разоръжаване и неразпространение с цел безусловното му влизане в сила в най-скоро време, да апелира към държавите, особено изброените в приложение II, да подпишат и ратифицират гореспоменатия Договор без отлагане и безусловно, както и във връзка с влизането в сила на упоменатия по-горе Договор да призове всички държави да съблюдават мораториума и да се въздържат от всякакви действия, противоречащи на задълженията и разпоредбите на упоменатия по-горе договор. Като подчертава значимостта на работата на Комисията по организацията и подготовката на ДПЗЯО и като поддържа активно работата на Специалния представител на държавите, ратифицирали Договора, който е натоварен с популяризирането на всеобщото присъединяване към Договора;

36. Да се обърне отново към Конференцията по разоръжаването за незабавното започване и ранното завършване на един недискриминационен, универсално приложим Договор за забрана на производството на разпадащи се материали за ядрени оръжия или други устройства с ядрен експлозив, без предварителни условия, като има предвид доклада на специалния координатор и мандата му, а също и предстоящото влизане в сила на упоменатия по-горе Договор да се обърне към всички държави да заявят и спазват мораториум върху производството на разпадащи се материали за ядрени оръжия или други устройства с ядрен експлозив. ЕС приветства действията на онези държави от петте, притежаващи ядрени оръжия, които постановиха такъв мораториум;

37. Да апелира към всички държави, до които се отнася това, да предприемат подходящите практически мерки за намаляване на риска от случайна ядрена война;

38. Да осигури разглеждането на въпроса за осигуряване на гаранции за неядрените държави – страни по ДНЯО

39. Да апелира към ядрените държави да подсилят съществуващите гаранции за сигурност, упоменати от Съвета за сигурност на ООН в Резолюция 984 /1995/, както и да подпишат и ратифицират съответните протоколи относно зоните, свободни от ядрено оръжие, изготвени след необходимите консултации, отчитайки, че съществуват, базирани на Договора, гаранции за сигурност в тези зони;

40. Да подчертава необходимостта от всеобщо разоръжаване;

41. Да набляга на значимостта на всеобщото присъединяване към и прилагане на Конвенцията по биологичното и токсично оръжие /КБТО/, Конвенцията по химическото оръжие /КХО/, както и конвенциите, мерките и инициативите с принос към контрола върху конвенционалните оръжия;
42. Да апелира за всеобщото присъединяване към и прилагане на Правилника от Хага срещу разпространението на балистични ракети;
43. Да работи за разрешаването на проблемите на регионална нестабилност и несигурност, както и на конфликтните ситуации, които често са в основата на програмите за въоръжаване.

Член 3

Действията, предприети от Европейския съюз за изпълнението на целите, формулирани в член 2, включват:

- а) Демарш от Председателството, в подходящите случаи по силата на член 18 от Договора за Европейския съюз с оглед осигуряване на всеобхватността на ДНЯО,
- б) Демарш от Председателството по силата на член 18 от Договора за Европейския съюз по отношение на държавите - страни по ДНЯО с оглед насърчаване на тяхната подкрепа за целите, формулирани в член 2 на настоящата обща позиция,
- в) Постигането на съгласие от страна на държавите-членки относно проекто-предложенията по съществени въпроси за внасяне от страна на Европейския съюз, за разглеждане от държавите – страни по ДНЯО, което може да формира базата за решенията на Конференцията за преразглеждане на ДНЯО през 2005 г;
- г) Изявления на Европейския съюз, направени от Председателството по време на Общия дебат и в дебатите в трите главни комитета

Член 4

Настоящата обща позиция влиза в сила в деня на нейното приемане.

Член 5

Настоящата обща позиция се публикува в *Официален вестник* на Европейския съюз.

Съставено в Люксембург на 25 април 2005 година.

За Съвета:
Председател
J. ASSELBORN